

MAGYAR

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9-11.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Törv. lapjelszám:
Trib. Bibor III. Nr. ord. 11/11 Jun. 1938.

Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Megkezdődtek a cseh-magyar határrendezési tárgyalások

Az ünnepélyes fogadtatás Komáromban. — A tárgyalási siker iránti bizalom jeléül a csehszlovák kormány előre átadta Sátoraljauhely vasúti állomását és Ipolyság városát a magyaroknak

Komáromból jelentik: A magyar-cseh tárgyalásokra kiküldött magyar delegáció délután 5 órakor érkezett meg Uj-Komáromba, ahol ünnepélyes fogadtatásban volt része. A magyar kiküldötteseket itt Alapy Gáspár polgármester üdvözölte meleg szavakkal. Kánya külügyminiszter meghatóan válaszolt az üdvözlésre és kifejezte azt a reményét, hogy igazságos és becsületes megegyezés alapján a Duna-medence kérdéseinek rendezése rövidesen biztosítva lesz és annak keretein belül minden nemzetiség megtalálja a maga boldogulását. A küldöttség ezután a Zsófia hajóra ment, ahol a kiküldöttek szállása van. A Zsófia hajón megjelent gr. Eszterházy János és Jaross Andor, az Egyesült Magyar Párt két vezető személyisége is. Jaross a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy kitarának a minapi nyilatkozatban foglalt álláspont mellett. A magyarlakta területek visszacsatolása conditio sine qua non és a magyarság húsz évi politikájának követelménye.

A sajtó képviselői a Szent Imre hajón érkeztek Komáromba. A külföldi újságok közül különösen az angol, francia és olasz sajtó küldött ki sok tudósítót.

A cseh külügyminiszter helyettese, a járási főnök és az ó-komáromi városbíró üdvözlő szavai

A magyar küldöttség tagjai este háromnegyed hét órakor gépkocsin mentek át Ó-Komáromba. A hid eltorlaszolt részén gyalog mentek át. Ott várta őket Krno, a cseh külügyminiszter helyettese és Kobr Miklós, budapesti cseh követ. A tulsó parton a küldöttség tagjai ismét gépkocsiba szálltak és a régi megyeházára hajtottak, ahol 7 óra után néhány perccel megkezdődtek a tárgyalások.

Ó-komárom lakossága a magyar küldöttség tagjait mámoros lelkesedéssel üdvözölte. A hídfőnél hosszú gépkocsisor várakozott a magyar küldöttségre és a sajtó képviselőire. Nemcsak a hatósági gépkocsik voltak ott, hanem a komáromi magyar gépkocsitulajdonosok járművei is ott sorakoztak magyar nemzeti zászlóscsúszkával és akiknek nem jutott hely a hivatalos kocsikon, azokat boldogan hívták meg saját kocsijaira. Percekig tartott az orkányszerű éljenzés, amikor Kánya és Teleky gépkocsija lekanyarodott a hídról, Komárom meg még cseh uralom alatt álló részébe. A tömeg ütemesen kiáltotta: „Mindent vissza! Kaszát vissza! Pozsonyt vissza! A hídfőnél árvalányhajas magyar cserkészek sorakoztak fel és kifeszített cserkészbortokkal álltak sorfalat a magyar küldöttség gépkocsijainál. A cserkészek

stafétája együtt futott a nagy tömeg miatt csak lassan haladó gépkocsikkal. A cserkészeket kívül a komáromi magyar tűzoltók látták el a rendfenntartás munkáját. Cseh katonasor is állott ott, feltűzőt szuronyal, de teljes mozdulatlanságban és szabadjára engedve a közönség mámoros ujjongását. Megszámlálhatatlan, sűrű embertömeg állt a bevonulás útvonalain. A házak ablakai és az erkélyek zsúfolva voltak. A magyar küldöttség gépkocsisorára valóságos virágcsó zúdult, a újra meg újra felhangzott az

A cseh kormány küldöttségét Tisso József szlovák miniszterelnök vezeti

A két ország küldötteinek első közös tárgyalása. — Kánya külügyminiszter ismertette a magyar javaslatokat, melyek tanulmányozására a cseh küldöttség hétfő délutánig kért határidőt

Komáromból jelentik: A magyar miniszterek és a küldöttség tagjait a vármegyeházában a járási főnök szobájában várta a cseh delegáció. Kánya Kálmán és Teleky Pál a szlovák fődelegátusokkal. Tiso József szlovák miniszterelnökkel, Durcánszkyval és Viest hadseregtábornokkal együtt azonnal visszavonult a járási főnök kis tanácstermébe, ahol 7 óra után néhány perccel megkezdtek a tanácskozást. A magyar és cseh küldöttség többi tagja a várószobában foglalt helyet. Este 9 óra tájban Komárom utcái kiürültek. Komáromban ugyanis 9 óra után senkinek sem szabad az utcán tartózkodnia.

Budapestről jelentik: A Komáromban vasárnap este kezdődött cseh-magyar tárgyalásról a következő hivatalos jelentést adták ki:

— A magyar és cseh küldöttség október 9-én, este 7 órakor Komáromban megkezdte tárgyalásait. A csehszlovák kormány képviselői kifejezték készségüket abban az irányban, hogy a tárgyalások sikeres lefolytatásába vetett bizalmuk jeléül október 9-én éjféltől számított 24 órán belül átadják a magyar hatóságoknak Sátoraljauhely városának eddig cseh kézen volt vasúti állomását és ugyanettől az időponttól számított 36 órán belül Ipolyság városát. Ezután a két bizottság megkezdte érdemleges tárgyalásait, amelyeknek során a magyar delegáció vezetője ismertette a magyar javaslatokat. Ezután áttanulmányozásra a cseh küldöttség megfelelő időt indítványozott, úgyhogy a tárgyalások folytatására október 10-én kora délután kerül sor. A két küldöttség reméli, hogy a tárgyalások megindulása megnyugtatóan fog hatni mindkét ország közvéleményére és első-

orkányszerű kiáltás: „Éljen Horthy! Éljen Kánya! Éljen Teleky!”

Mindenki magyar kokárdát viselt, sőt sokan zsinóros magyar ruhába öltöztek.

A vármegyeházát és környékét a cseh katonaság széles körben elzárta, de azon belülről tömegesen sorakozott Komárom lakossága és szüntelenül kifejezést adott örömeinek. A régi vármegyeháza bejáratánál Paraffin Sándor járási főnök várta az érkezőket. A szlovák nemzeti főtiszt járásfőnök magyar nyelven üdvözölte a magyar kiküldötteseket. Ezután Fülöp Zsigmond magyar nemzetiségű városbíró köszöntötte a magyar küldöttség tagjait. Fülöpön anyira urrá lettek az érzelmek, hogy könnyekkel küzdve, csak elcsukló hangon tudott beszélni. Komárom magyar városbírája megragadta Kánya Kálmán kezét és ezeket mondta:

— Engedje meg nagyméltóságod, hogy ez ősi magyar város nevében üdvözlöm önöket és megköszönjem fáradozásukat, melyeket értünk tettek. Isten áldja meg nagyméltóságokat és kísérje Isten áldása munkájukat.

Kánya Kálmán mélyen megrendülve hallgatta a szavakat és percekig melegen szorongatta a városbíró kezét.

sorban az érdekelt területek lakosságára, mely nyugalommal fogja várni a tárgyalások további menetét. Az első tanácskozás után a tárgyalásokat este 9 órakor befejezték. A tanácskozások befejezése után Tiso szlovák miniszterelnök a csehszlovák kormány nevében a szomszédos Centrál-szállóban vacsorán látta vendégül a magyar küldöttség tagjait. A vacsorán a cseh küldöttség tagjai is résztvettek.

A szepességi németek Magyarország-hoz való visszacsatolásukat kérik

Késmárkól jelentik: A szepességi német párt lapja, a Karpatenpost, legutóbbi számában önröndelkezési jogot követel a felvidéki németeknek és leszögezi, hogy a szepességi németek ma is az 1918-ban Késmárkon és Tökölön hozott határozat alapján áll, melyben leszögezték, hogy szívvel-lélekkel ragaszkodnak Magyarországhoz.

Budapestről jelentik: A Szepesi Szövetség vasárnapi összejövetelén határozatot fogadott el, melynek értelmében Magyarország mai területére költözött és ide küldözött összes szepességi németeknek Szent István koronájához való csatolását követelik.

A csehek agyonlőttek két szudétanémetet

Troppauból jelentik: A német csapatok bevonulása előtt két órával a csehek agyonlőttek Gilschwitz közelében két szudéta-németet, akik arra voltak kijelölve, hogy a község átadását előkészítsék.

(Tudósításunk helytelen a 2-ik oldalon.)

CINEMA CORSO, VOLT HEYMAN Kedden utoljára

100 FÉRFI ES EGY KIS LEANY

Deanna Durbinnal és Leopold Stokowskyval

Szerdán: ÉJJELEI MENEDEKHELY, a legszebb francia film

Ungváron megalakult a Ruthénföld külön kormánya

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Ungvárról jelentik: A Cseh Távíráti Iroda közli, hogy Ungváron összeült a ruszin tanács három és az ukrán tanács három tagja, valamint a rutén föld képviselői a kormányzóság épületében és megállapították a rutén kormánylistát, amelyet a prágai kormány elé terjesztettek. A kormány névsora a következő:

Miniszterelnök és kultuszminiszter: *Bródy* képviselő.

Belügyminiszter: *Dr. Bacínsky* szenátor.

Gazdasági miniszter: *Dr. Fencik* képviselő.

Egészségügyi és szociális miniszter: *Volosin* igazgató.

Közlekedésügyi miniszter: *Réray* képviselő.

Igazságügyminiszter: *Dr. Pjescak* képviselő.

A kormányzósági palota erkélyéről *Dr. Párkány*, a prágai kormány ruszin minisztere kijelentette, hogy a rutén föld ugyanolyan jogokat kap, mint Szlovákia. *Bródy* közölte az erkélyről, hogy megalakult a ruszin kormány. A rutén képviselőház választásait a legrövidebb időn belül kiírják.

Nincs angol demars a lengyel-magyar közös határ ügyében**A lengyel sajtó tovább folytatja a követelést. — A lengyel csapatok váratlanul megszállták Oderberget**

Varsóból jelentik: A Lengyel Távíráti Iroda cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint az angol kormány Varsóban demarsot nyújtott volna át a lengyel-magyar közös határ kérdésében. Ilyen demars nem történt, sőt ez a kérdés nem is szerepelt az angol és lengyel kormány közötti megbeszéléseken. A lengyel sajtó vezető lapjai tovább folytatják cikkezéseiket annak a kimutatására, hogy a lengyel-magyar közös határ nélkül Lengyelországnak nincs

meg kelet felé a biztonsága s így a nemzetközi béke érdekében szükséges ez a közös határ. Máskülönben a csehszlovákiai rendezés nem tud végleges megnyugvást hozni.

Varsóból jelentik: A lengyel csapatok vasárnap délben váratlanul megszállták Oderberget, lengyel néven Bohumint. Az eredeti terv szerint Oderberget csak két nap múlva kellett volna megszállni.

Szlovákiában betiltották a kommunista párt működését**Az idegenek kiutasítása**

Pozsonyból jelentik: A Cseh Távíráti Iroda jelentése szerint a szlovák kormány betiltotta a kommunista párt működését Szlovákia területén. Ezzel egyidőben a kommunista újságoktól megvonták a postai szállítást jogát.

Varsóból jelentik: Varsói lapjelentések sze-

rint a *Sirovy*-kormány a napokban rendeletileg kötelezte az összes idegeneket, hogy záros határidőn belül hagyják el Csehszlovákiát. Az intézkedést azt célozza, hogy felszabadítsa a munkapiacokat az ország átszámított részeitől visszavonuló csehek számára.

A cseh kormány új kormányzót nevezett ki a ruthénföldre**A komáromi cseh-magyar küldöttség tárgyalásáról bizakodóan nyilatkozik Tisso szlovák miniszterelnök. — Albizottságok tanulmányozzák a magyar követeléseket**

Prágából jelentik: A kormány a ruszin föld kormányzóját, *Hrabárt* saját kérelmére felmentette állásától és *Párkány* dr. minisztert a ruszin föld kormányzójává nevezte ki.

Komáromból jelentik: A magyar küldöttség tiszteletére adott vacsora vasárnap este barátságos hangulatban folyt le és fél 12 volt már, amikor a magyar kiküldöttek visszatértek a Zsófia hajóra. Tiso szlovák miniszterelnök az első napi tanácskozások után külföldi újságírók előtt következőket mondotta:

— Jól kezdődött, jól fog folytatódni.

Uj-komáromból jelentik: Fisa, a budapesti cseh követség tanácsosa hétfőn délelőtt 10 órakor átment a komáromi hídon s a Zsófia hajóra szállt, ahol közölte a magyar küldöttséggel, hogy a hídon a gépkocsiforgalmat a magyar küldöttség számára szabaddá teszi. A követségi tanácsos megerősítette, hogy a tárgyalásokat délután 2 órakor folytatják. A hídról eltávolították a torlaszokat és a magyar kül-

döttség tagjai saját gépkocsijukon tehetik meg az utat a komáromi városházáig.

Komáromból jelentik: A csehszlovák küldöttség albizottságokra felosztva tanulmányozza a magyar küldöttség részéről átnyújtott követeléseket. Ez a tanulmányozás az egész hétfő délelőttöt igénybe vette, s a tárgyalások valószínűleg délután 2 órakor indulnak meg újból.

Tuka Béla pozsonyi egyetemi tanár, a szlovák elszakadásért küzdő köziró kiszabadult börtönéből

Pozsonyból jelentik: Pozsonyi szlovák körök értesülése szerint *Tuka Béla* egyetemi tanár hétfőn kiszabadult a pilseni börtönből és rövidesen Pozsonyba érkezik.

Pozsonyban hétfőn szlovák nemzeti zászlók alatt hatalmas tüntetések voltak. A tüntetők cseh-ellenes szaváló körrel járták végig a várost.

Elintézetlen ügyeink

*

Éjjel váratlanul felébredtünk. Nem tudjuk, mi keltett fel, miért meredünk álmatlanul, dobogó szívvel a tátongó, lihegő éjszakába és miért nem bírnak ismét elaludni.

Elintézetlen ügyeink ébresztettek fel.

Gyakran csak annyi jut eszünkbe, hogy levelet kellett volna írni valakinek, de elfelejtettük. Vagy élénk villan valami kellemetlen fényben egy kifizetetlen számla, amit holnap fognak prezentálni. Erre azután az éjszaka rejtelmes, villogó mozgó pontjai innen-onnan közelebb jönnek és körülvesznek és többé-kevésbé valószínű alakot öltenek: dolgok, melyek Damokles kardjaként lebegnek felettünk, melyeket saját hibánkból, avagy hibánkon kívül nem intéztünk el, rajzanak körül nyomasztó lidércjárásként s a sötétben ők az erősebbek: nem tudjuk elhessegetni őket.

Hihetetlen, mennyi elintézetlen ügye van ma az embernek. Az éjszaka sötétjében fantomként járnak vissza a legtávolabbi múltból is, olyan mély kriptából, amelyet már régen bemohosodottnak hittünk. Hajdani és későbbi derékbatört tervek, remények, régi bűnök, amelyeket elhallgattunk, vagy nem tettünk jövendő, nyugalmas problémáink, melyeket nem oldottunk meg, függőben maradt adósságaink, dolgok, amelyekről be kellett volna számolni, de nem tettük: éjszaka minden, minden elintézetlen ügyünk eszünkbe jut és kísérteties túlvilági reflektorok fényében lebeg körül.

Azán itt vannak a jelen folyóügyei. Amelyek napról-napra izgatnak, de nem tudjuk, vagy nem akarjuk elintézni őket. Ó, talán soha oly kevéssé nem mert az ember szembe nézni a problémáival, mint manapság. Nincs erőnk radikálisan rendezni nyugtalanító kérdéseinket: inkább eltesszük másnapra — s azután így halogatjuk tovább, folyton-folyvást. A pszichiáterek szerint a túlszaporodott és el nem intézett ügyek okozzák a mai ember idegességét s lelki anarchiáját — s ebben nemcsak az ember, hanem a kor is hibás.

Ma sokkal inkább elmondhatjuk, mint bármikor, hogy az ember idegzete oly zilált hárfa, melyen az egész kor lelke és idegállapota szóval meg. Egy pár cipő vásárlásának gondjában, amely éjszakánként a többgyermekes családapát emészti, ott tükröződik kicsinyítve a kor egész szociális probléma-komplexuma. Mennyi nyílt kérdés mered és zajong körülöttünk! Mennyi elintézetlen ügyünk van embertársainkkal, családunkkal, önmagunkkal! Mennyi tisztázatlan kérdés, amiről nem szeretünk vagy nem merünk beszélni, inkább magunkba fojtjuk és remegve várjuk a holnapot, hátha magától megoldódik. Ma már a pusztá lét kérdése is olyan ügy, amely nincsen kielégítően rendezve.

A jól rendezett lelkiismeretet kellene elsősorban visszaállítani. A bizonytalanság és nyugtalanság folytonos fokozása helyett a lelki higiéné tisztító seprőjével kellene kitakarítani a lelkünkben a megoldásra váró ideg- és lélekromboló problémákat. Nagy és általános rendezésnek kellene jönnie, amely csak az egyénekből indulhat ki, oly értelemben, hogy mindenki a saját belső ügyeit rendezze, így gyógyítva sejtenként a neuraszténiáját vagy hisztériáját.

A kor pap és ideg orvos után kiált! E két orvosnak kellene óriási és korlátlan hatáskört biztosítani. Mert ők az egyedüliek, akik a világ szétzilált ügyeit még el tudnák intézni: az egyik hitet és szeretetet tud csöpögtetni a lélekbe, a másik sterilizálni tudja az örület csirától s egészséges gondolatok termőhelyévé tudja tenni a népek lelkét, amely tulajdonképpen egyet akar, a békét, csak a világlételelem rémlátásai tébolyították meg.

Sz. I.

Az okos ember nemcsak az árat nézi;

meg is kérdezi „mit kapok a pénzemért?” A fogkrémnél a tartalom fontos. Aki Chlorodontot vásárol biztosan tudja mi van benne; finom, nemes alapanyagok, nagy tisztítóerő, intenzív hatás. Milliók esküsznek Chlorodontra — ők már tudják miért.

Chlorodont - fogpaszta

Erdély, Bánság és Bucovina építőiparosai az uralkodóhoz folyamodnak érdekeik támogatását kérve

Temesvár. Saj. tud. Az építkezési vállalkozást — mint ismeretes — új rendelettel törvényekkel akarják szabályozni. Két törvénytervezet vált ismeretessé, a vizsgázott építő- és kőművesmesterek, valamint az ácsok, azonban akik eddig mint önálló vállalkozók működtek, a tervezetek szövegéből nem látják szerzett jogaik biztosítását. Miután az érdekeltek egy küldöttsége Temesvárról már eljárt Bucarestben, most Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszében, Csernovic, Arad, Marosvásárhely és Lugos városok építőipari szervezeteinek képviselői Temesváron gyűltek egybe, hogy a helyzetet megvizsgálják és a már megkezdett mozgalmat folytassák. Egyhanguan elhatározták, hogy a királyi helytartóknak egyértelmű beadványt terjesztenek be és támogatásukat kérik szerzett jogaik megvédésére. Elhatározták továbbá, hogy az egyes városok építőiparosai öfelséghez fordulnak, akitől táviratilag kérik, hogy a törvény szentesítése előtt az építőiparosok szervezetei is meghallgatásra találjanak.

Hitler a nyugati erőrendszer továbbépítéséről beszélt Saarbrückenben

Köszönetét fejezte ki az angol és francia békepolitika mai vezetői iránt, de óvatosságra intett a háttérben álló háborus politika akaróival szemben. — Németország békét akar szomszédaival, de nem tűri, ha fölötté gyámkodni akarnak

Saarbrückenből jelentik Hitler német birodalmi vezér és kancellár vasárnap Saarbrückenben beszédét mondott.

— Az év elején — mondotta, — elhatároztam, hogy visszavezetem a birodalomba a még kívül élő tízmillió németet. A megoldás előfeltétele volt elsősorban a német nép belső egysége. Másodszor: a nemzet felfegyverkezése, amiért hat év óta küzdök. Harmadszor: a birodalom biztonsága. Negyedszer: külpolitikai téren is barátokat szereztünk és az a tengely, amelyet a külföldön anyit gúnyoltak, beigazolta, hogy a legnehezebb órában is megállja helyét. Boldogok vagyunk, hogy

tíz millió német és kerek 110 ezer négyzetkilométer terület visszacsatolását vérontás nélkül sikerült végrehajtanunk

a nemzetközi úszítók és nyerészkedők reménykedéseivel szemben.

— Tudjuk, hogy mit köszönhetünk Mussolininek és a másik két államférfinek. A leg-

utóbbi 8 hónap tapasztalatai alapján azonban óvatosságnak kell lennünk és mindent meg kell tennünk a birodalom védelmére. Olyan államférfiakkal állunk most szemben, akik szintén a békét akarták; de államaik belső szervezete lehetővé teszi, hogy őket bármikor olyanokkal váltsák fel, akik nem viselik annyira szívükön a békét. Nem kell más, minthogy Angliában Chamberlain után Duff-Cooper, Eden, vagy Churchill következzen és biztos, hogy rögtön világháborút kezdenek, amit nyíltan hangoztatnak. Fenyegetően lesben áll a zsidó nemzetközi világ-ellenség, mely a bolsevizmusban öltött testet. Németországnak óvatosságnak kell lennie, mindenkor készen a békére, de minden órában készen a védelemre. Fokozott energiával folytatom nyugati erődtéményeink kiépítését. Sőt bekapcsolom az aacheni nagy területet és Saarbrücken vidékét is.

— Németország mindenkor kész szomszédaival a megbékélés politikáját folytatni, hiszen semmit sem akar tőlük. Nincsenek kívánságaink, követeléseink, csak a békét akarjuk. Csak egyet akarunk — és ez főként az angolokra vonatkozik: Németország nem tűr többé nevelő gyámkodást,

nincs helye többé annak, hogy angol államférfiak, vagy képviselők érdeklődjenek birodalmi németek belső ügyeivel. Mi sem törődünk Anglia hasonló dolgaival.

Az angoloknak sokszor lenne okuk arra, hogy érdeklődjenek bizonyos nemzetközi események iránt. Ezidőszereint például a palesztinai helyzet iránt. Németország azt a tanácsot adja, foglalkozzanak sokkal többet saját problémájuk megoldásával, Németországot pedig hagyják békében.

— A világbéke biztosításához tartozik, hogy minden államférfi és politikus a saját országának dolgaival törődjék és ne szóljon bele állandóan más népek ügyeibe. Egy népnek sincs nagyobb szüksége a békére, mint nekünk; de egy nép sem tudja jobban, mint mi, hogy mit jelent gyengének lenni és kiszolgáltatva lenni mások kénye-kedveinek. Hálásak vagyunk a gondviselésnek, hogy ebben az évben megtehettük az utat az inségből a szabadságba, anélkül, hogy a német nép végső áldozatokra kényszerült volna.

A szűdítő német lávok virágokkal díszítették fel a második zónába bevonuló német katonák fegyvereit

EMBEREK ÉS TÁJAK

Régi és az új Litvánia

Litván-lengyel határ, október hó.

Kétféle kultúra találkozik itt Litvániában. Aki a régi, gyakran szízes, máskor egyszerű, de nagyon eredeti stílusban, olykor fából épült templomokba megy s látja az ott szorongó tömeget, meggyőződhet a kereszténység hatásának erejéről. Aki a városok utcáin, vagy a divatos fürdőhelyeken jár, észreveszi, hogy a zsidóság, bár társadalmilag elkülönül s zömében orthodox szabályainak megfelelően él, noha régi hatalmából valamit veszített, anyagilag még ma is igen erős.

Általában a litvánok legjellegzetesebb sajátossága a nemes értelemben vett konzervativizmus. S ha külsőségeken követik is a divatokat, lelkük mélyén ragaszkodnak a régihez, ahhoz, ami hajdan jól bevált. Ebben rejlik erejük, roppant passzív rezisztenciára való készségük, de ez a sajátosságuk fenyegeti őket különféle veszedelmekkel is.

A lengyel-litván viszony

Nemsokára husz esztendeje lesz, hogy a lengyelek a népszövetség rendelkezései ellenére megszállták az u. n. vilnai területet, ami jókora földdarab, kb. a mai, megmaradt Litvániának fele. Érthető, hogy ezután a litvánok a népszövetséghez fordultak s a legutóbbi időkig Litvánia azokhoz az államokhoz tartozott, amelyek szilárdan hitték a népszövetség jótkony jelentőségében. Csak az idén tavasszal ingott meg ez a hit, mikor a hatalmas lengyel hadsereg Litvániába való bevonulásra készült. A litvánok passzív rezisztenciája olymértékű, hogy közülök alig akad ember, kívül e kérdéstről beszélni lehetne.

Holott, az igazságnak megfelelően meg kell állapítani, hogy a lengyelek nem követeltek olyat, amit szegénytelen vagy észszerűtlen dolog lett volna megadni. Tudni kell azonban, hogy a litvánok, a hajdani időkre emlékezve, félnék a mai lengyelek befolyásától. Ez a félelem nyilvánul meg passzív rezisztenciában.

A lengyel-litván határ egy részén most is szünetel a közlekedés

Mikor a lengyelek elvették a litvánoknak ítélt, részben litvánok, részben lengyelek, nagyrészt azonban zsidók által lakott vilnai területet, a litvánok felszedték a sineket az új határokon és a vasuti összeköttetést déli Litvánia és az új lengyel terület között Alytusnál, északabbra pedig a kaunas-vilnai vonalon Veivisnél megszüntették. A diplomáciai viszonyt is megszakították s ez csak az idén tavasszal állt helyre a lengyelek nyomatékos sürgetésére. Csaknem két évtizeden át még postai közlekedés sem volt Litvánia és Lengyelország között, ami alighanem egyedülálló jelenség a világforgalom történetében. Ez az intranzigencia persze a litvánoknak sem volt jó, mivel lehetetlenné tette az érintkezést a mai Litvánia és az elszakított területen lakó litvánok között. Csak mostanában következett be szerencsés fordulat: helyreállították a sinpályát a kaunas-vilnai vonalon. Az Alytus-Oranje-i vonalon azonban egyelőre még nincs vonat és postaközlekedés. Jártam a kaunasi lengyel követségen. Példásan rendes, csinos és tiszta helyiség. Kaunas egyik legszebb bérházában egy emeletet foglalt el. Általában úgy látszik, a lengyelek, miután elérték céljukat, a diplomáciai, a vasuti, a postai és kereskedelmi érintkezésnek legalább is részleges normalizálását, hogy tapintatról tesznek tanúságot. Egyelőre a követség látogatóinak zöme zsidó. Ezek a litván viszonyokkal nincsenek túlságosan megelégedve s noha lengyel földön sem fogadják őket ujjongva, nyugtalanságukban utazgatnak, nem gondolva arra, hogy helyváltoztatásuk által esőhőből vödörbe pottyannak.

Lengyelül és oroszul tanul a litván fiatalok

A litvánok egyelőre még nem igen akarnak vagy nem mernek utazgatni, sem az elcsatolt vilnai területre, sem Varsóba, holott a lengyelek mindent megtesznek ennek az utnak a kényelmességéért.

A litvánoknak a lengyelekkel szemben való

bizalmatlansága még a középkorból ered, amikor a litvánok vitézül harcoltak, területet hódítottak, egészen a magyar határig, a lengyelek pedig diplomáciai ügyességük és társadalmi életük pompázása által minden eredményt a maguk számára biztosították. Az orosz uralom alatt aztán, mikor Lengyelországot és Litvániát egyaránt bekebelezték a cári birodalomba, a lengyel nyelv és a lengyel kultúra különös vonzóerővé gyarapodott. Lengyelek és litvánok közt sokan házasságot kötöttek. A kissé nehézkes köznépet elbűvölte a lengyel modor megvesztegető könnyedsége. Az idősebb emberek ma is mind tudnak lengyelül és oroszul Litvániában. S a fiatalok szintén igyekeznek elsajátítani ezeket. Az eszes litván szellemi vezetőemberek közt most már mindinkább megerősödik a meggyőződés, hogy idegen befolyás ellen nem alzárkózással, hanem a sajátos, mélyen gyökerező litván népi kultúra öntudatosításával kell védekezni.

Litván nyelv és művészet

A litván nyelv ma minden tudós számára páratlan csemege. Nem szláv nyelv ez, mint nálunk általában hiszik, ellenkezőleg. Míg a szláv nyelveket a mássalhangzó-torlódások jellemzik, ez épp magánhangzó-torlódásai által nevezetes. Hangzása leginkább az ó-görögre s latinra emlékeztet, kivált az us és as végződésük gyakorisága folytán. Ennek megvan a maga egyszerű, de megkapó magyarázata. A litván tulajdonképpen ós-nyelv, a legősibb indó-germán nyelv, amely alig vett föl új elemeket az idők folyamán. Mondják, hogy szanszkrit tudósok mentek eldugott litván falvak parasztjai közé s ezek beszédét megértették. Ez a nyelven nem változtató sajátosság is a litvánok lényegében konzervatív jelleméből ered. Persze bizonyos, hogy e sajátosság nem kedvez a művészi, a teremtő nyugtalanságnak. A litván irodalom ma is meglehetősen szegényes, annál megkapóbbak azonban az ősi szájról-szájra szálló népdalok, az u. n. dainák. Ezeket oly tisztult, üde költészet hatja át, mely hajdan még Geóthét is a litván jellegbe való elmerülésre ihlette.

A litván festészet ünnepeit alakja a néhány éve elhalt Ciurlonis erőltetett szimblikusságával és zavarosságával nem lehet általános érvényű. Ciurlonis zenész is volt s mondják, hogy ez a másik képessége terelte el a festészet sajátos törvényeinek követésétől.

Vannak azonban új tehetséges festők a litvánok közt, akik a valóságot teszik intenzívebben láthatóvá. Különösen nevezetes a litván fafaragás. Fa elég van Litvániában, de kevés a kő és drága a márvány. Az u. n. litván keresztiek, melyek utak és mesgyék mentén és temetőekben láthatók és amelyek korántsem mindig keresztet ábrázolnak, rokonai a mi székely kopjafáinknak.

Meglátogattam Rugienis tanár urat, a litván nevelésügy egyik kiváló szakemberét, akinek műveltsége és világlátottsága elbűvölő. Látta az athéni Akropolist, Mikénét, Stambult, a dalmát partot, Belgrádot és Prágát. De dél- és közép-európai körútja alkalmával Budapest tetszett neki leginkább. A széles folyam és a fényes partok és a nép méltóságteljes viselkedése.

A kaunas-vilnai vonalon

Kaunas-völgykatonában fülledt, forró az este, mikor távozni készülök. A helyreállított vilnai vonalon akarok utazni.

Példás a tisztaság s a kényelem a lengyel kocskikban, melyek Kaunastól Varsóig futnak, nem kell sem Vilnánál, sem Landwarovnál átszállni. Propaganda ez is, okos propaganda.

De ahogyan elindul a vonatunk innen a határ irányában, vihar támad.

Csudás villámok cikláznak az égből a föld felé. Az ég egyik fele csupa fekete felhőóriás, másik felén tündökölnek a nagyszemű, nyári csillagok. Tragikus felhők alatt s fúrge villámok fényénél látom a pagonyokat, a rengeteget, hova még ma is kivonul a litván, ha buzgó katolikus is, nem feledve a régi, szelid és szép vallást. Olykor úgy tűnik, mintha görög tájakon vinne át a vonat. Ezt a benyomást fokozza a litván nyelv ó-görög zengése. Veivisnél, a litván határon, ahol nemrég még gaz burjánzott a felszedett sinek helyén, sima, udvarias a vámvizsgálat. Csak egy-egy ádázszemű őr áll a roppant erdők szélén, melyek a vasutig nyulnak az óriási felhők és a biztató csillagok alatt.

Csakhamar Trakai tünik föl, a bűvös sziget a tóban és vár, ahol Keistutis fejedelemnek és Bírutenak, a szent tűz őrző leányának szerelme folyt le hajdan. Ebből a szerelemből született Vitautas, a hódító, aki a Fekete tengerig hatolt, aki naggyá és Magyarországgal is határossá tette Litvániát. Az ő halála után lassanként megtört a régi erő varázsa.

Feltűnik Gediminas király halmán a villamos fényárban uszó Vilna, tündöklő folt a haragos sötétségben. Aztán újabb fordulat a pályán, Vilna, a litvánok Vilniusa eltűnik. De ismét ide-remlik a bűvös tó és a sziget, amely Itakára emlékeztet. És egyformán árad el a bűvös szigeten az isteni fény és az isteni árnyék.

Landwarowba érünk. Nem messze a litván határtól. Ez az első gócpont lengyel földön. Rend és tisztaság mindenütt. Nemsokára indul a vonatunk Lengyelország szíve felé...

Marconnay Tibor.

A vajsziví Heubiska

Élt a Felvidéken a századforduló boldog éveiben egy báró, a tótok úgy hívták csak, hogy: a kutyakirály. Hát szó sincs róla, volt valamelyes alapja ennek a szelid csúfolódásnak, mert egyaránt annyi kutyát még nem látott anyaszülte bocskoros, mint a báró úr kastélyában.

A báró úr, persze nagy gondot fordított arra, hogy kutyái az ebtszadalom válogatott előkelőségei legyenek s egy-egy ritkább példányért bármikor hajlandó volt vonatra ülni és a világ másik sarkába utazni. Így szerezte be a Hortobágyról a komondorait, Angliából a bulldogjait, Erdélyből a kuvaszait és Bajorországból a tacskóit, majd Svájcban két akkora bernáthegyit, mint egy-egy növendék tinó, továbbá néhány máltai pincset Korfu szigetéről, Erzsébet királyné híres tenyésztéséből, satöbbi, satöbbi, ki tudná a még hátralévő teméntelen vizsla, foxi, véreb, spicé, agár és szelidnek származási helyét egy ilyen tárcának keretében felsorolni: elégedjünk meg azzal, hogy történetünk idején jöttek divatba a dobermannok a báró úr tehát fogta magát és kiutazott a dobermann-tenyésztés mekkájába, Apoldába, ebbe a szép és vadregényes tüüingiai városkába.

— Szükségem volna két különösen sikerült dobermannra, egy kanira és egy szukára... — állított be az illető kutyatenyésztő házába.

Erre az illető kutyatenyésztő elővezetett két különösen sikerült dobermann és megalkudtak. A báró úr fizetett, majd a szállítás dolgában abban álapodtak meg, hogy a tenyésztő gondoskodik megfelelő ketreccről, ebbe a két kutyát bezárja és lehetőleg még másnap vonatra adja. Hogy pedig a kutyák a hosszú úton ne koplaljanak, tartalékélelmet is mellékel a ketrechez egy kosárban s a kosárra ráírja, hogy milyen időközönként etessék a vasutasok a négy lábú utasokat.

Hát igen, így álapodott meg a báró úr a derék tüüingiai kutyatenyésztővel, s minthogy a németek alaposágát és megbízhatóságát már tapasztalatból ismerte, nyugodtan felült az első gyorsvonatra és utazott haza, a sárosi fatornyos hazájába. Mikor aztán otthon a vonatból kiszállott, felkereste az állomásfőnököt és előadta. Vagyis, hogy a napokban érkezik majd a címére messzi külföldről egy ketrec és egy kosár, a ketrechen két szép kutyával s a kosárban a kutyák számára élelemmel. Továbbá, hogy nagy hálára köteleznék őt, ha addig is, amíg a fuvarlevelet megkapja és szekeret küld az állomásra, megegetnék a kutyákat, mert bizonyára éhesek lesznek a nyomorultak.

Igy történt.

Harmadnap a málházó, mármint az öreg Hrubisko jelentette alázatosan a főnök úrnak, hogy messzi külföldről érkezett a báró úr címére egy kosár, meg egy ketrec. A kosárban csont van s a ketrechen két kutya van. Erre a

**Gyomor- és bél-
betegségek ellen**

GASTRO D.

kapható minden gyógy-
szertárban és drogériában

Kitüntették Mihály nagyvajda viharba került hajójának tisztjeit és legénységét

Paul Teodorescu tengerészeti miniszter személyesen nyújtotta át a kitüntetéseket

Bucuresti. Saját tud. A constantai kikötőben a „Regina Maria” nevű torpedóromboló fedélzetén Paul Teodorescu légügyi és tengerészeti miniszter nagy ünnepség keretében kitüntetéseket nyújtott át azoknak a tiszteknek és legényeknek, akik Mihály nagyvajdával együtt hősiessé viselkedtek a viharban, amely a Fekete-tengeren 1938 január 5-ről 6-ra virradó éjjel dühöngött és amely komolyan veszélyeztette a hajót és utasait. Tudvalevőleg annakidején a király Mihály nagyvajdát már kitüntette hősiességéért. A vasárnapi ünnepség keretében Teodorescu miniszter beszédet mondott, amelyben vázolta a tengerészet fejlesztésére irányuló erőfeszítéseket. Ismertette a nemrég létesített tengerészeti alap felhasználását és az új kikötőnek, Tasaulnak létesítésére irányuló munkálatokat.

Agyonlőtték a távolkeleti szovjet-hadsereg hat politikai biztosát

Blüchert, a hadsereg főparancsnokát és negyvenkét tábornokot letartóztattak

Varsóból jelenti a Rador: Biztos értesülés szerint a távolkeleti szovjet hadsereg főparancsnokát, Blücher tábornagyot, a szibériai Szvierdlowszokban letartóztatták. Blücher legutóbb Ukrajnában tartózkodott, ahol ebben az időben általános katonai lázadás tört ki. A G. P. U. Blüchert gyanúsította meg a lázadás előidézésével.

BLÜCHER AZZAL VADOLJA SZTALINT, HOGY KINÁBAN, SPANYOLORSZÁGBAN ÉS CSEHSZLOVÁKIÁBAN ELÁRULTA A VILÁGFORRADALMAT

Moszkvából jelenti: Az utóbbi 40 nap alatt a távolkeleti szovjet hadsereg 42 tábornokot tartóztattak le Blücher egész vezérkarával együtt.

A távolkeleti hadsereg hat politikai biztosát azonnali ítélet alapján agyonlőtték.

Moszkvából jelenti: Blücher tábornagy kiáltványt bocsátott ki a távolkeleti hadsereg számára, amelyben Sztalint azzal vádolta, hogy elárulta a világforradalmat Kinában, Spanyolországban és Csehszlovákiában. Ezt a kiáltványt elkobozták. Moszkvában az a hír terjedt el, hogy Vorosilov szolidaritást vállalt Blücher tábornaggal és tudomására hozta Sztalinnak, hogy lemond, ha Blüchert katonai törvényszék elé állítják.

NEGYVENKÉT TÁBORNOK ÉS A REPÜLŐTISZTEK LETARTÓZTATÁSA

Varsóból jelenti: Blücher tábornagy letartóztatásának hírére úgy a moszkvai, mint a japán források egyhangúlag megerősítik. Blücher jelenleg Szvierdlowszokban van a G. P. U. őrizete alatt. Blüchert az ukrajnai katonaság fellázításával vádolták meg és ezért a G. P. U. három külön kiküldött repülőgépen Távol-Keletre akarta szállítani. A repülőgép utközben parancsot kapott, hogy Szvierdlowszokban szálljon le.

Blücher bűnpörét a szvierdlowszki hatóságok fogják tárgyalni. Mechilis, a távolkeleti hadsereg politikai biztosa ugyanakkor éreztette 42 tábornok és az összes repülőtiszték letartóztatását.

Moszkvából jelenti: A hivatalos körök féltékenyen vigyáznak arra, hogy Blücher sorsáról semmi sem kerüljön a nyilvánosság elé. Annyit azonban elismernek, hogy Blücher jelenleg nincs Távol-Keleten.

Tokióból jelenti: A szovjet hatóságok letartóztatták a japán hivatalos hírszolgálati iroda (Domei) egyik tudósítóját, mert a Domei-iroda közölte először Blücher letartóztatását.

A romániai ötéves gazdasági terv kidolgozása

A legfőbb gazdasági tanács a héten sorozatos üléseket fog tartani. Előkelő angol vendég a romániai hercegi családoknál

Bucuresti. Saját tud. A legfőbb gazdasági tanács, amelynek elnöke Argetoianu volt miniszter, a héten sorozatos üléseket fog tartani, hogy az ötéves gazdasági terv végrehajtásának részleteit kidolgozza. A legfőbb gazdasági tanács a jövőben nagyobb befolyást óhajt gyakorolni a gazdasági jellegű minisztériumok tevékenységére.

Bucuresti. Saját tud. Lord Lloyd szomba-

ton az Orient expresszel Romániába érkezett. Posadában Bibescu hercegnő vendége. A posadai kastélyban vasárnap tea volt az angol vendég tiszteletére, amelyen résztvettek a Cantacuzino, Ghica és Bibescu hercegi családok, továbbá Mihail Palairt, Anglia bucuresti követe. Vasárnap Bibescu hercegnő vendégével Sinaian volt. Ma Lord Lloyd a fővárosba érkezik.

főnök úr a fuvarlevéllel azonnal küldöncöt szalajtott a báró úrhoz s egyben megparancsolta Hrubiskonak, hogy addig is, amíg a báró úr kocsisa jelentkezik, a kosarat nyissa ki s a két kutyát etesse meg.

— Igenis, alasan... — mondta Hrubisko. És teljesítette a parancsot.

Olyképpen mégpedig, hogy amikor a kocsár fedelét felemelte s erre a ketrecben a két kutya vidulni és táncolni kezdett, mint maga is nagy kutyabarát és vajszívű ember, a ketrec ajtaját szintén kinyitotta, hogy majd az egyik tenyeréből eteti szegénykéket, a másikkal meg simogatja.

— Moja dusa, kutyurka, putyurka! — guggolt le a ketrec ajtaja elé Hrubisko és ekkor...

Hát ez borzasztó volt...

A két dobermann összenézett, aztán rugaszkodott egyet, Hrubiskot hanyatlökte, jól megszabta s azzal neki a világnak! Mire a szegény málházó magához tért és feltápázkodott, végérvényesen és örökre eltűntek a környező erdőkben...

— Hajaj!... Hajaj!... — merengett a raktár ajtajában Hrubisko. — Mi lesz ebből?!

Amdé a helyzet, valóban nem volt alkalmas a merengésre és a habozásra, itt cselekedni kellett, ennél fogva Hrubisko ráütött a homlokára és szaladt be a faluba. És félórával később már jött is vissza. Mind a két kezében egy-egy kötéllel s mind a két kötél végén egy-

egy kutyára emlékeztető, fajtalan és időtlen falusi döggel...

— Moja dusa, kutyurka, putyurka!... — mondta s a két mosdatlan és fertelmes döggöt betessékelte az üres ketrecbe.

Éppen jókor. Mert a báró úr igáskocsisa máris jött s ott csörömpölt a raktár előtt a szekérével...

Hát aztán a ketrecet feltették a szekerre s ismét félórával később a báró úr háromszor is megfordult maga körül, hogy vajjon jól lát-e?...

— Disznóság!... — kiáltotta. És küldte vissza a két kutyát...

Egyenest Turingiába...

Meg egy levelet is az apoldai tenyésztőnek. Hogy csapja be az öregapját!...

Viszont az apoldai tenyésztőnek is elállt a szivverése, midőn a kutyáit viszontlatta...

— Ein Schweinerei!... — kiáltotta.

És küldte vissza a két borzalmas döggöt...

Egyenest Sárosba...

Meg egy levelet is a báró urnak...

Hogy üssön a tüzes donnerwetter az ilyen szélhámosba!...

Mit mondjak?...

Tíz évig pereskedtek...

Miközben Hrubisko mérhetetlen nyugalommal csak merengett és szivta a pipáját a raktár ajtajában, de ha senki sem látta, lehajolt és belevihogott a markába...

Szilárd János

Sir Francis Fetherstone-Goodey,

az angol légionisták vezére, aki az angol csapatokat a szudétánémet népszavazás alá kerülő vidékekre vezeti az ellenőrzési időszakra

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETESI ÁRAK. Belföldön: Egész évre 900 félévre 450 negyedévre 225, egy hónapra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István.**
Kéziratokat nézünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Változó felhőzet és délnyugati, nyugati szél mellett kissé melegebb idő. Északon egy-két helyen lehet futó eső.

Bucuresti. Saját tud. Predeából jelentik: Az utóbbi napokban a hegyvidéken erősen csökkent a hőmérséklet. Az elmúlt éjjel a Bucegien és a Brassó környéki hegyeken, a Nagykőhavasán és a Schulleren havazott.

A kolozsvári Katolikus Női Misszió közgyűlése. Kolozsvár. Saját tud. Vasárnap délelőtt tartotta meg a kolozsvári Katolikus Női Misszió ez évi rendes közgyűlését dr. Márton Áron apostoli kormányzó kanonok-plébános távollétében dr. Veres Ernő helyettes plébános elnöklété mellett. Röviddel 11 óra után foglalták el helyeiket az elnöki emelvényen dr. Veres plébános helyettes, dr. gr. Bethlen Györgyné a Nőszövetség elnöknője és dr. Scheitz Vilmosné az egyesület alelnöknője. A népes gyűlést dr. Veres Ernő szavai vezették be, majd dr. gr. Bethlen Györgyné emelkedett szólásra és rövid megemlékezés keretében áldozott a boldogult emlékü Kovács Dezsőnére és Arkossai Lajosnére, dr. Balogné a titkári jelentést terjesztette elő, amelyet nagy figyelemmel hallgatott végig a népes gyűlést. Ezután került sor dr. Scheitz Vilmosné egyesületi alelnöknőnek beszámolójára. Az alelnöknői beszámoló után Nagy Erzsébet pénztári jelentésének felolvasására került a sor, amelyből kitént, hogy számszerűleg mennyi segílyt, kölcsönt és támogatást nyújtott az intézmény, majd Nevelits Margit azt indítványozta, hogy a különböző összejövetel alkalmából ne mulasszák el mindenkor a magyar népművészetnek propagandát csinálni és ez által felkelteni a közönség érdeklődését a magyar népművészeti tárgyak iránt. Indítványát egyhangulag elfogadták. A tárgyszorozat utolsó pontjában került sor a választmányban megüresült két hely betöltésére. Erre a tisztségre egyhangulag Vigyázó Lászlóné és Nevelits Margitot választották meg. A felemelő gyűlést dr. Veres Ernő helyettes plébános szavai zárták be.

Halálozás. Radiszlovits Béla nyugalmazott pénzügyigazgató, volt királyi tanácsos, Temesváron nyolcvankét éves korában elhunyt. Felesége, születet Csontos Viktória, leánya, valamint nagyszámu rokonai gyászolják. Dr. Buró, Takács és Karácsonyi-családok. A gyászoló rokonok között van Frigyer Iván kisodai plébános is.

Zürichi nyitás. Párizs 11.73 fél, London 20.99, Newyork 438.75, Brüsszel 74.15, Milánó 23.09, Amsterdam 238.37 fél, Berlin 175.75, Szófia 540, Prága 15.00, Varsó 82.75, Belgrád 10, Bucuresti 325

ÖSSZEÜTKÖZÖTT ÉS TELJESEN ÖSSZEÜZÖDÖTT KÉT GÉPKOCSI. Bucuresti. Saját tud. Ploesti közelében az országúton összeütközött két gépkocsi. Az egyikben egy bucaresti társaság igyekezett vissza Simáláról a fővárosba, a másikban egy buzeui ügyvéd tartott feleségével és barátjaival Campina felé. Az összeütközés következtében mindkét gép teljesen összeütközött. A gépkocsik romjai alól hat súlyos sebesültet emeltek ki. A sebesültek közül ketten, *Deputescu* asszony és *Marcel Gabriel* ügyvéd halálukon vannak.

Elvi jelentőségű döntést hozott a marosvásárhelyi törvényszék. Saját tud. Érdekes ügyben mondott ítéletet a marosvásárhelyi törvényszék. Grella Andor szentkirályi földbirtokos négy év előtt nyolcvanezer lei kölcsönt adott Suciu Ica Joannak, a mezőbándi román kaszinó bérlőjének. aki a lejáratkor a kölcsönt nem fizette vissza. Grella ekkor követelése erejéig pert indított Suciu Ica Joan ellen s foglaltat vezetett az adós ötvenezer leit erő cséplőgépre. Az árverés napján azonban kitént, hogy a lefoglalt cséplőgépet időközben Suciu Ica Joan eladta. Grella ezért „lefoglalt tárgyak eltulajdonítása” címén újabb feljelentést tett adósa ellen. A törvényszék a most megtartott tárgyaláson törölte a feljelentést azzal az indokolással, hogy az új büntető-törvénykönyv szerint három hónapon belül meg kellett volna újítania Grellának a feljelentést és ezt azonban elmulasztotta.

10 DEKÁS NAP A „KARITÁSZ NAPKÖZI OTTHON” GYERMEKEI RÉSZÉRE. A kolozsvári „Karitás Napközi Otthon” gyermekei részére október 10. 11 és 12-én „10” dekás napot rendez. Ez a mozgalom 55 éhező gyermek téli élelemmel való ellátását célozza. A rendezőség a következő adományokat kér: szalonna, zsír, tojás, liszt, cukor, lekvár, alma, rizs, lenese, borsó, káposzta, karalábé, murek, petrezselyem, krumpli. Az adományok beadhatók délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig a következő helyeken: 1. Minerva könyvtár (Str. Regina Maria) 1). 2. Bréver fűszerüzlet (P. Mihai Viteazul 4). 3. Gaál fűszerüzlet (Calea Motilor 2). 4. Prezensky péküzlet (Str. N. Iorga 9). 5. Török Árpád hentes (Calea Regele Ferdinand 104). 6. Katona péküzlet (Calea Maresal Foch 14). 7. Caritas iroda (Str. I. G. Duca 7). 8. Napközi Otthon (Str. Iuliu Cezar 63). 9. Monostori Egyházközség Otthona (Str. Mánástur 14). 10. Szoc. Testvérek Otthona (Str. Grigorescu 35).

SCALA (KAT. KÖR) MOZGÓ

Ma és mindennap a legnagyobb magyar filmoperett

3:1 a szerelem javára

Bárony Rózsi, Dénes Oszkár, Halmay Tibor, Dr. Sárosi, Toldi, Sesta és Sándellar a főszerepekben

PAPANA KAPITÁNY IDEGÁLLAPOTA MIATT NEM INDUL EL A TERVEZETT OCEÁNI UTRA. Bucuresti. *Papana*, román repülőszázados Oceanrepülésére a román hatóságok már megadták az engedélyt, a repülést azonban *Radu Irimescunak*, Románia washingtoni követének rendelkezése mégis elhagyották. Orvosi vélemény szerint ugyanis *Papana* kapitány egészségi állapota, de különösen felesége halála miatti idegállapota nem engedi meg a kockázatos légi út vállalását. *Papana* százados azonban Amerikában marad és nem hagy fel a repülés tervével.

Okirat hamisítás miatt letartóztattak egy földbirtokost. Marosvásárhely. Saját tud. Mikó Mihály Jedd marosmegyei községi földbirtokos magánokirat hamisítás miatt feljelentést tett az ügyészségen dr. Mán Elemér marosszentkirályi lakos, birtokos ellen. A vizsgálóbíróság a feljelentés tárgyában lefolytatta a vizsgálatot és ennek eredményeként rendelkezett dr. Mán Elemér letartóztatásáról.

Pillanatok alatt eltűnt 110 ezer lei a bankpénztár márványlapjáról. Brassó. Saját tud. Vak merő lopásnak volt a színhelye a brassói város-háza központi pénztára. Mohacsek Antal városi tisztviselő szombaton délelőtt 110 ezer leit akart befizetni a központi pénztárba. Mohacsek az összeget maga elé tette a pénztár márványlapjára és közben a szomszéd asztalról egy hivatalos úrlapot vett el, hogy azt kitöltse. Az egész művelet egy pillanatig tartott. Mire visszafordult, a befizetésre előkészített 110 ezer lei a pénztár márványlapjáról nyomtalanul eltűnt. Kétségbeesett kiáltására a pénztáros azonnal lezáratta az ajtókat, rendőrséget hívtak, de a hatalmas összeg nem került meg. A vakmerő tolvaj kézrekerítésére a rendőrség a legszigorubb vizsgálatot indította meg.

LAPELÁRUSÍTÓK utcai árusításra. **MAGAS SZAZALEKKAL** azonnal felvétetnek. Jelentkezősek a kiadóban.

Feljegyzések

Aki nem olvasta volna még el csütörtöki számunknak azt a cikket, melyet Finnország-ból írtak, a *Magyar Lapok*-nak, hozza be sietve a mulasztást, vegye elő a csütörtöki számot s olvassa el figyelmesen. Aki pedig elolvasta, olvassa el még egyszer, aztán vágja ki a lapból s őrizze meg.

Utleírás ez a cikk, a szónak nemes átvitt értelmében is: annak az útnak a leírása, melyen az erdélyi magyar nép a mai nagy szegénységéből, általános reménytelenségéből, nemzeti és gazdasági öntudatlanságából ki-juthat.

A kisgazda számára a vagyonszűkülés egyetlen lehetősége — az értékesítő szövetkezet, — ezt mondja a finnországi tapasztalat s ehhez hozzáteszi a cikkről: Jól figyeljünk a szóra! Nem a termelő szövetkezeteket sürgette a finnek jólétének megalapozója, dr. *Geberd Hannes*, hanem az értékesítést.

Világos, hogy igazá van. Ha nem bizonyítana mellette a tapasztalat, bizonyítása egyedül, a fejlődés természetes sorrendje és logikája.

A becsületesen és jól megszervezett értékesítő szövetkezet azonnal eredményt hoz. Megmutatja, hogy ugyanannyi munkával sokkal több hasznót lehet elérni. Így a szövetkezet irányában bizalmat kell, ugyanakkor pedig tanít és nevel.

Az eredmény, a nagyobb haszon, mely így megszületik, nemcsak fokozza a gazda munkakedvét, hanem megadja a gazdasági lehetőséget is a többtermelésre: ehez ugyanis nemcsak gazdasági ismeretek szükségesek, hanem türelem is. Ez az, amit rendszerint figyelmen kívül hagynak azok, akik — igazi elméleti módon — pusztán gazdasági szakoktatással, kiállítások, tanfolyamok rendezésével s egyebekkel szeretnék megindítani ezt a folyamatot!

Amikor ez a folyamat megindult, amikor az értékesítő szövetkezet megadja a gazdának a piac biztonságát, vagyis azt az érzést, hogy nem dolgozik hiába s megadja a több jövedelmet is, ami a több munkához mulhatatlanul szükséges, a többi szinte magától jön. Elérkezik a termelő szövetkezet ideje, mert megvan a bizalom a szövetkezethez; a gazdasági szaktudás pedig nem lesz többé elméleti követelmény, amit erőltetni, hanem gyakorlati szükség, ami nélkül nem lehet lépést tartani a többiekkel, nem lehet eleget tenni az értékesítő szövetkezet követeléseinek és igényeinek.

Ez a természetes, a logikus sorrend! E sorrend nélkül a szaktudás csak akkor haszon, ha egészen kevesen gyakorolják. Mi-helyt általánossá válnék, az értékesítés, a kivétel megszervezése nélkül ahoz a lehetetlen helyzethez vezetne, hogy a kisgazda több munkával, költségesen szerzett szaktudással s több befektetéssel — kevesebb haszonhoz jutna, mint anélkül. A közel-múlt rikító példákkal bizonyította ezeknek az igazságát. Amikor néhány évvel ezelőtt különböző okok miatt lehetetlenné vált a termékek megfelelő értékesítése, nagy tökével és kiváló szakértelemmel dolgozó nagybirtokok leállították a belterjes üzemet és áttértek — birkalegtetésre!

Ennek az útnak csak egy baja van? sérti annak az idegen rétegnek érdekeit, mely a maga előjogának tartja az értékesítést, vagy helyesebben, az üzérkedést. Két úrnak azonban nem lehet egyszerre szolgálni s mi úgy véljük, hogy a mi számunkra a nagyobb és kedvesebb úr a magyar kisgazda. (Skin.)

TEHERVONATOK SÜLYOS ÖSSZEÜTKÖZÉSE. Bucuresti. Saját tud. A moldvai Adjud város állomásán két tehervonat összeütközött, hibás váltoállítás miatt. 13 vagon kisklott, amelyek közül három teljesen szétrombódott, egy fékező. *Jorfarhe Cojocaru* súlyosan megesesült.

ŐSZI KEDVEZMÉNYES UTAZÁS AZ ORSZÁG FÜRDŐHELYEIRE. Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy az idei őszi időnyre is életbe lépteti a fürdőhelyekre és a sportszempontokból jelentős vidékekre az 50 százalékos utazási kedvezményt. A határozat értelmében 50 százalékos kedvezményrel lehet utazni a következő helységekre: *Asuga, Herkules-fürdő, Breara de Jos, Breara de Sus, Poiana Tapului, Sinaia és Vatra Dornei.* 25 százalékos kedvezményrel lehet utazni: *Béla (Prahova) Posada, Felső-Temes és Hosszúmező községekre.*

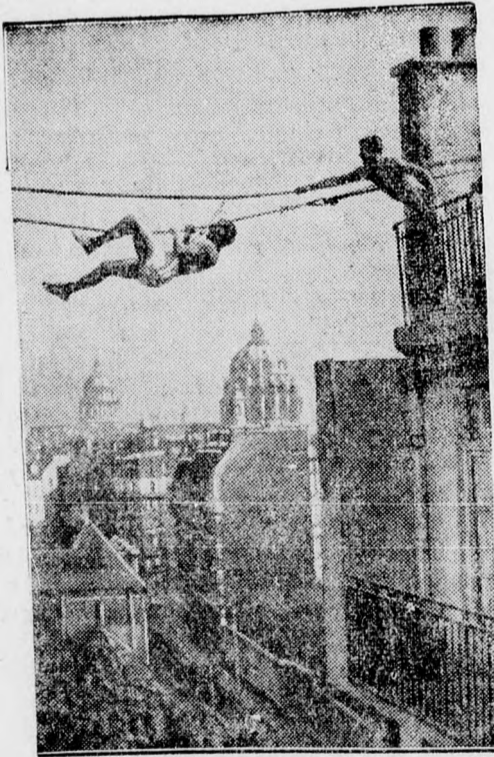
Megdöbbenő szerencsétlenség Vulkán község állomásán. Brassó. Saját tud. Különös szerencsétlenség történt tegnap hajnalban a Brassó melletti Vulkán község állomásán. Galubier Jakab bányamunkás lakáshányában az állomáson veszteglő vasúti kocsik alatt ütötte fel éjszakai szállítását. Tegnap reggel a szerencsétlen embert levágott lábakkal találták meg a síneken. Amíg aludt, a kocsikat elmozdították helyükről és a kerekek tőből levágták Galubier lábait. A szerencsétlenül járt embert a brassói kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt.

TIFUSZJÁRVÁNY NAGYKÁROLYBAN. Nagykároly. Saját tud. A városban tifuszjárvány lépett fel. Eddig 13 tifuszmegbetegedés történt. A betegek közül 11-et a járványkórházba helyeztek el, míg kettőt orvosi felügyelet mellett lakásban kezelnek. Dr. Cadariu János városi főorvos minden óvintézkedést megtett a járvány továbbterjedésének megakadályozására. Az óvintézkedések közt elsősorban is védőoltásokat fogantatottak kétszáz személyn.

Hollandia követével együtt vadászott a pénzügyminiszter. Bucuresti. Saját tud. Cancioy pénzügyminiszter vasárnap Balicban vadászaton vett részt, Hollandia bucuresti követével együtt.

ELKÉSZÜLT A SZATMÁRMEGYEI KÖZSÉGEK ÚJ BEOSZTÁSA. Szatmár. Saját tud. Az egy jegyzőségekhez tartozó községek átcsoportosításával, amelyet az új közigazgatási törvény értelmében hajtottak végre, a szatmári prefektúrán pénteken készültek el. A megye területén 75 jegyzőséget hagytak meg. Összesen egy székváros (Szatmár), két város (Nagybánya és Flsóbánya), 112 község és egy külváros (Szatmárhegy) szerepel az új beosztásban. A beosztást felterjesztették a királyi helytartósághoz.

Temetések. Bálint Dénes nyugdíjas főmozdonyvezető 69 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Özv. Burda Ferencné sz. Tesch Eva 66 éves korában meghalt. Temetése hétfőn délután volt. (Erdélyi „Concordia.”)

Párizsban „hegymászó iskola” alakult, amely természetes módon, a növendék nyakcsikogályát is kockáztatva, tanítja a hegyszakadékokon való átfutás módjait, mint azt ez a kép is élénken szemlélteti

SZÍNHÁZ

„Kék róka”

— A Thalia színtársulat szeszennyítő előadása Nagyváradon —

A Thalia színtársulat szombaton este nyitotta meg Nagyváradon az idei színiévadot, egy nyolc napra tervezett, rövid játékciklussal. A színtársulat Herczeg Ferenc Kék róka című vigjátékával vezette be ezt a játékciklust s ezzel egyrészt ünnepélyességet akart kölcsönözni a megnyitó előadásnak, másrészt Herczeg Ferenc szelleme előtt kívánt meghajolni, a nagy író születésének 75 éves jubileumán.

A Kék róka több mint husz esztendővel ez előtt került először színre s annak idején a társaságokban is sok vitára adott alkalmat a talányos vigjátéknak az a könnyed, de pikánsan hangzó problémája, hogy: jött-e Cecil a Török-utcában?... Mert, ha véletlenül nem tudnak, arról van szó ebben a vigjátékban, hogy Cecil, Paál professzor „tündöklésre” és „csillagásra” született fiatal és hódítóan elegáns feleségét, Sándor a ház barátja, a professor ösztönte és nagy tisztelője azzal gyanusítja meg, hogy Trill báró autójában látta s még hozzá éppen a Török-utcában. Ez a Török-utca pedig arról nevezetes, hogy ott lakik Trill báró, a legendás hírű nocsábito. Cecil eleinte játékosan tiltakozik a vád ellen, de aztán egy hirtelen fordulattal magára vállalja azt, levonja a konzekvenciákat és elvállalja férjétől, a jóhiszemű, kissé együgyű, kissé szórakozott professzortól. Később azonban Cecil azt a látszatot igyekszik kelteni, mintha a vádat, amely egy egyszerű tévedésen épül fel, csak megálázott büszkeségében, megsértett hiúságában vállalta volna magára, no és nem utolsó sorban azért, hogy érdekese tegye magát a férfi előtt, aki megvádolta, s akiről tudja, hogy azért vádolja olyan szenvedélyességgel, s amnyi féltékenységet eláruló gyűlölködéssel, mert szerelmes belé. Cecil is szereti ezt a férfit és ügyes, fondorlatos női raffineriával — a harmadik felvonásban — feleségül is véteti magát vele. A happyand teljes, ekkorra már a professor is újbol megnősült, feleségül vette gyámleányát, Lenocsit, azaz most már Lónát, aki a „masamód-szerényeségből” gyorsan kivetkőzve, most már maga is elindul a Cecil féle nők, mondain és kiszámíthatatlan utján.

Ugy hisszük, ma már Herczeg Ferenc számára sem probléma az, hogy: jött-e Cecil annak idején a Török-utcában, vagy sem... S ahogy ez nem lehet probléma többé egy háromfelvonásos vigjáték számára, úgy maga Cecil a mesterkéltan hazugságok fátyolába rejtőzött női lélek sem lehet az, minden érdeklődésünkre számotartó, tulzolt raffineriája ellenére sem. Öszintén szólva: benünket untat, sőt idegesít ez a raffineria, ez a hazug komplikáltság, jóllehet hajlandók vagyunk elhinni azt is, hogy Cecil nem járt a Török-utcában, sőt abban sem kételkedünk, hogy minden gyanusításon felülálló tiszta és becsületes asszony, s csak a látszatok szólnak ellene. A látszatok, amiket ő csalhatatlan asszonyi ösztönből nem ozlat szét csak azért, hogy érdekese tegye magát s ügyes számíttással és taktikázással meghódítsa magának azt a férfit, kibe szerelmes. Lehet, hogy husz esztendővel ez előtt, amikor Herczeg Ferenc megírta ezt a vigjátékát érdekes és hódító jelenség volt Cecil, a kiszámíthatatlan, titokzatos asszony, a „kékróka” hölgy, aki romlottságot hazudott a férfiaknak, de a romlottság színe alatt tisztán megtudta magát őrizni. Azóta sokféle változatában is elkopott már ez a női figura. Unalmas sablon lett belőle s már az amerikai filmgiccek vámpjaként is az unalomig lejártatta magát. Nem beszélve arról, hogy az életben is a tisztább, egyszerűbb — az átlátszó női lélek foglalta el a Cecil-féle asszonytípusok helyét.

Szinte megmagyarázhatatlan tehát, hogy Herczeg Ferenc klasszikus értékű munkái, komoly színpadi alkotásai közül, most születésének 75 éves jubileumán, éppen ezt a színművet találták legalkalmasabbnak a megfilmesítésére is és ezt elevenítették fel ünnepi díszelőadásokban a magyar színpadokon. A Kék róka természetesen mindegyik fogásuk ellenére magán viseli Herczeg Ferenc irásművészetének jegyét. Választékos, elegáns stílusa, előadasmódjának sima gördülékenysége, a vonalvezetés és felépítés biztonsága és az a hideg felsőbbbesség, de önkéntelenül is csattanó humor, amely mind Herczeg Ferenc irásainak a sajátossága, a Kék rókában is lépten-nyomon megnyilatkozik.

A Thalia színtársulat a megszokott művészi gondtal hozta színre a vigjátékot. A színészek tehetségük legjavát adva, igyekeztek pótolni a vigjáték egyes hibáit és fogyatékosságait, amik ebben a színdarabban, különösen a valóságosság

rovására mennek. Ez Erényi Bősének sikerült legjobban, aki valóban sokrétű, színes asszonytípust formált Cecil alakjából és sok hamisan csengő mondatba élettel melegséget tudott vinni. A férj figuráját Mészáros Béla talán elkarikírozta kissé, de tagadhatatlanul sok hamissal alakította szerepét. Nagy Istvánon meglátszott, hogy nem lelkesedik különösképpen szerepéért; megjelenése, művészi rutinja azonban most is kellemesen hatott. Fényes Aliz a gyámleány szerepében kedves, mulatságos volt. Lantos Béla pedig valóságos remekelt a gáláns lovag Trill báró szerepében. A rendezés körültekintő, művészi munkáját Szabados Árpád végezte. A közönség, amely zsufolásig megtöltötte a színház nézőterét, sűrű tapsokkal kísérte az előadást. (by.)

MŰSOR:

Kedd este 9 órakor: **Nincsenek véletlenek.** Solt Endre óriási sikerű vigjáték ujdonsága. Fényes Alice, Erényi Böske, Harmath Jolán, Paál Magda, Rajnai Elli, Báza Eva, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Deésy Jenő, Róthely Ödön, Rajnai Sándor, Lantos Béla, Szabados Árpád, stb., stb. felléptével. Rendező: Szabados Árpád

Szerda este 9 órakor: **Nincsenek véletlenek.** Csütörtök este 9 órakor: **Nincsenek véletlenek.** Péntek délután 5 órakor: **Kék róka.** (Olcsó helyárakkal.)

Péntek este román előadás. Szombat délután 5 órakor: **Hatodik emelet.** (Alfred Gehry világhírű vigjátéka. Heltai Jend fordításában. Az eredeti párizsi modell után készült díszlet egy párizsi bérház teljes hatodik emeletét ábrázolja.)

Szombat este 9 órakor: **Hatodik emelet.** Vasárnap délután 3 órakor: **Kék róka.** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Hatodik emelet.** Vasárnap este 9 órakor: **Hatodik emelet.** (Bucuelőadás.)

PROMETHEUS. Eftimiu Viktor híres, grandiozus drámája, a *Prometheus* szerepel ma, hétfőn este a színpadon. Ez a monumentális darab tudvalevőleg Budapesten is kitűnő sikerrel került színre a Művész-színházban s rendre bemutatták a magyarországi vidéki városok is. A títán, aki az emberiség számára ellopja az égi tüzet, ma is élő és örök szimbólum s Eftimiu remekműve méltán sorakozik a nagy tragédiák sorába. Kádár Imre fordításában kerül színre nálunk a *Prometheus*, a vezető szerepeket Nagy István, Fényes Alice, Tóth Elek, Benes Ilona, Deésy Jenő, Lantos Béla, stb. alakítják.

NINCSENK VELETLENEK. Az esztendő legmulatságosabb magyar vigjáték-ujdonsága, a Belvárosi Színháznak szakadatlanul táblás házak előtt futó ujdonsága, a *Nincsenek véletlenek.* Szerzője a fiatal, 21 éves Solt Endre ezzel az egyetlen darabbal máris a legkeresettebb márkát biztosította nevének, mert London és Párizs sietve vásárolták meg tőle az előadás jogát. Az a mulatságos eset állott elő, hogy a kiskorú szerző helyett atyjának kellett aláírnia a nagy színházi vállalatokkal kötött szerződéseket, amelyek egész kis vagyont biztosítottak a zseniális fiatal írónak. A nagy személyzetű, az egész együttest foglalkoztató vigjátékot együttesünk kedden, szerdén és csütörtökön mutatja be.

Az idei könyvpiac nagy szenzációja!

RACHMANOVA

Félváson propaganda kiadás 100 lel.

IRGALOM

Rachmanova megjelent és kapható művei: Szerlem, cseka, halál, Házasság a vörös v harban, A bécsi teljes asszony, Gyermekkor.

Gvár, ahol az új embert gyártják

Egy kötet ára félváson kötésben 100 lel.

A kiadóhivatal üzenetei

Láger K. Felsőcsertes. A küldött összeget megkaptuk és b. előfizetésének javára írjuk.

SPORT

Döntetlenül végzett a Rapid és a Ripensia

Temesváron rávert a Kárpát FC a Kinizsire. — Győzött a Venus a Juventus, a Tricolor a Victoria fölött. — Vereséget szenvedett a Sportul Studentesc a Gloriától

Érdekes és váratlan eredményekben bő forduló bonyolítottak le vasárnap az A) ligában. A jelenlegi sereghajtó aradi csapatok ki-vágták a rezelet. Az AMTE a fővárosban döntetlenre játszott a Rapid FC-vel, bár győzelmet érdemelt volna, a Gloria pedig legyőzte az eddig veretlen és listanevezetű diákcsapatot, a Sportul Studentesc-et. Rossz napja volt ellenben a temesvári csapatoknak. Az országos bajnokcsapat, a Ripensia csak egy pontot tudott megmenteni Resicáról, a Kinizsi nagy gólarányú vereséget szenvedett otthonában, a nagybányai Kárpát FC-től. A hét legnagyobb érdeklődéssel várt mérkőzése a fővárosban zajlott le a két bajnokjelölt között. Nyert a Venus és a bajnokság élére ugrott elő.

A forduló részletes eredményei a következők:

Venus — Juventus 3:1 (2:1)

Bucuresti, 8.000 néző. A Venus többet támadott és megérdemelten győzött. A Venus góljait Humis (2) és Bodola. a Juventusét Zăinescu lőtte.

Kárpát FC — Kinizsi 4:1 (1:0)

Temesvár, 4.000 néző. Bíró Tica Iliescu. A hazai csapat kapkodott a Kárpát FC nyugodtan és biztosan nyert. Góllövők: Oprea, Szerémy III. (2) és Szőke illetve Thierjung.

UDR — Ripensia 2:2 (2:1)

Resica, 3.000 néző. Bíró Petrescu. A bajnok csapat új összeállítással kísérletezett és ez az

egységes játék hátrányára volt. Az UDR többet támadott, de a mutatott játék alapján az eredmény igazságos. Góllövők: Pacurariu (2) illetve Bindea és Csipai (öngól).

Rapid FC — AMTE 1:1 (1:1)

Bucuresti, 5.000 néző. bíró Raab. A Rapid a mult héten elszenvedett veresége után még mindig nem talált magára. Az aradi munkáscsapat sokkat többet támadt, de kapu előtt nem volt szerencsésük. Góllövők: Barátky, illetve Batran

Tricolor — Victoria 2:1 (1:1)

Ploesti, 2.500 néző. bíró Petre Vasile. Jobb. egységesebb volt a haza: egyúttas és biztosan győzött. Góllövők: Dick és Kovács, illetve Cociuban II.

Gloria — Sp. Studentesc 4:1 (1:1)

Arad, 2.000 néző. bíró Stanciu. Izgalmas mérkőzés, a végsporthoz győzött a Gloria. Stefanescu vezetőgóljára Henegar (2) és Mercea (2) válaszolt.

A bajnokság állása most így fest:

1. Venus	5	3	2	—	17	6	3	
2. Juventus	5	3	—	2	12	6	6	
3. Sp. Studentesc	5	2	2	1	10	6	6	
4. Ripensia	5	2	2	1	12	11	6	
5. Kárpát FC	5	2	2	1	10	9	6	
6. Rapid FC	5	2	1	2	8	4	5	
7. UDR	5	1	3	1	5	7	5	
8. Victoria	5	2	—	3	10	7	4	
9. Kinizsi	5	1	2	—	2	9	13	4
10. Tricolor	5	2	—	3	5	16	4	
11. AMTE	5	1	1	3	9	16	3	
12. Gloria	5	1	1	3	6	12	3	

Főlényes győzelmet aratott a NAC

Vereséget szenvedett a Crisana Nagyváradon, a Törekvés Nagyszebenben, az Universitatea pedig Aranyosyeresen

A B) ligában teljes forduló bonyolítottak le. A nyugati csoportban továbbra is vezet a craiovai Rovine Grivita. Vesztett pontok tekintetében azonban a NAC, a TMAC és a Jiul is ugyanúgy áll. Az északi csoportban a Mures feltartóztatatlannul tör a csapatsőségre. Eddig minden mérkőzését megnyerte.

Északi csoport:

Nagyvárad: Mures—Crisana 1:0 (1:0). Állandóan támadott a Crisana, de gólkeptelen.
Nagyszeben: HTV—Törekvés 3:0 (1:0).
Marosvásárhely: Olimpia—Monopol 2:0 (2:0).
Nagykaroly: Tricolor—Victoria 1:1 (1:0).
Aranyosyeres: Sodranyipar—Universitatea 1:0 (1:0).

1. Mures	6	6	—	—	2	3	12	
2. HTV	6	4	—	—	2	10	11	8
3. Sodranyipar	6	3	1	2	12	9	7	
4. Tricolor	5	1	3	1	6	5	5	
5. Crisana	6	1	3	2	3	3	5	
6. Törekvés	6	2	—	4	7	12	4	
7. Universitatea	4	1	2	1	3	3	4	
8. Monopol	6	1	2	3	9	11	4	
9. Victoria	6	1	2	3	5	16	4	
10. Olimpia	5	1	1	3	3	8	3	

Nyugati csoport:

Nagyvárad: NAC—Minerul 5:1 (2:0). 3000 néző, szükségbíró Olteanu. A zöld-fehérek jó játékkal, főlényes győzelmet arattak. Főleg Spielman, Krausz és Ujvári tüntek ki. Góllövők: Haláti, Spielman (2), Renge és Pap, illetve Zelenák II.
Gyulafehérvár: TMAC—Unirea MV 4:1 (4:1).
Piski: CFR—Vulturii 3:0 (2:0).
Petrozsény: Jiul—Crain Jovan 1:0 (1:0).
Craiova: Rovine Grivita—Soimii 6:2 (3:1).

1. Rovine Grivita	5	4	—	—	14	5	8	
2. Crain Jovan	6	4	—	—	2	13	6	8
3. Jiul	5	4	—	—	1	16	8	8
4. TMAC	4	3	—	—	1	13	6	6
5. CFR Piski	4	3	—	—	1	7	3	6
6. Vulturii	6	3	—	—	3	11	11	6
7. NAC	3	2	—	—	1	10	4	4
8. Minerul	6	2	—	—	4	9	8	4
9. Soimi	5	—	—	—	5	5	24	—
10. Unirea MV	6	—	—	—	6	2	22	—

Déli csoport:
Bucuresti: Unirea Tricolor—Prahova 1:1 (2:0).
— Luceafarul—Torda 2:1 (0:0). — Macabi—Mocornita 3:1 (3:1).
Braila: AS Constanta—Dacia Unirea 2:1 (1:1).

Apróhirdetések

Lakás
szavanként 3 lei

4 szobás,
földszintes, modern lakás november 1-re kiadó Nagyvárad, Bulev Rezele Ferdinand 41.

Kétszobás
kerti modern lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Delavrancea-utca 10. szám.

Négyszobás
modern tiszta lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bratianu-utca 27. szám.

Kiadó
udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, november 1-től Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

2 szobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Ingusta No. 26.

Két szobás
teljes komfortos lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Steameon Stefan 11.

Modern
magánház, 2 szobás, eladó. Nagyvárad, Str. N. Balcescu 23-a.

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás mellékhelyiségekkel novemberre kiadó. Nagyvárad, Parcul Alba-Iulia 2. Poliklinikával szemben.

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Vásárhelyi hegyen
közvetlen Nagyvárad közelében eladó 7 hold prima szőlő teljes felszereléssel, megfelelő lakóházzal, cement borrázzal és pincével. A ház üzletnek is kitűnően megfelel. Cím: Nagyvárad, Dr. I. Ciordas-utca 38. szám.

Belföldi sporteredmények

Kerületi bajnokságért:
Temesvár: Electrica—Politechnika 5:0 (2:0).
— CFR—Rapid 3:0 (3:0). — ZsSE—Vulturii 1:0 (1:0).
Zombolya: Csenedörök—Bohn SC 6:1 (2:0).
Arad: Mica—AAC 3:0 (0:0). — Astra—Hakoab 6:0 (3:0). — ATE—Gayango 2:2 (2:2).
Nagyvárad: Vasas—Electrica 2:2 (1:0). — Csenedörök—Makkabea 1:0 (0:0).
Kolozsvár: Napoca—Haggió 5:2 (2:1).

Győztek a „nagycsapatok” Magyarországon

Budapestről jelentik: Nagy küzdelmet hozott a forduló. Egyedül az Újpest tudott nagyobb arányú győzelmet aratni, igaz, hogy ellenfele a tabella utolsó helyezetteje. Az otthon játszó csapatok: Budafok, Salgótarján és Szolnok vereséget szenvedtek. Debrecenben döntetlenül végződött a találkozó.

A forduló eredményei a következők:
Ferencváros—Nemzeti 3:2 (1:1).
Hungária—Elektromos 2:1 (1:0).
Újpest—Zugló 4:0 (3:0).
Taxisok—Budafok 2:1 (0:1).
Phöbus—SSE 4:3 (2:2).
Bocskai—Szeged 1:1 (1:0).
Kispest—Szolnok 2:1 (2:0).

A tabella állása így fest:

1. Hungária	6	6	—	—	17	7	12	(—)	
2. Kispest	6	5	1	—	21	8	11	(1)	
3. Újpest	6	5	—	—	1	18	7	10	(2)
4. Nemzeti	6	3	2	1	18	8	8	(4)	
5. Ferencváros	4	3	—	—	1	14	7	6	(2)
6. Szeged	6	2	2	2	10	8	6	(6)	
7. Budafok	6	2	2	2	7	7	6	(6)	
8. Phöbus	6	2	2	2	11	12	6	(6)	
9. Taxisok	6	2	—	—	4	19	15	4	(8)
10. Bocskai	6	1	1	4	11	12	3	(9)	
11. Szolnok	5	1	1	3	7	11	3	(7)	
12. Elektromos	6	1	1	4	10	19	3	(9)	
13. SSE	7	1	—	—	6	11	32	(12)	
14. Zugló	6	—	2	4	7	28	2	(10)	

TURISZTIKA

S. T. Vulturi — Sasok — Turista egyesülete
Élénk munkával készül a szombaton, október 15-én este tartandó táncestélyre, amelynek tiszta jövedelmét a „Sasok” által építendő menedékház javára fordítják. A műsor egyik száma Erdélyi Ferenc, egyesületi elnök, 260 vetített képpel kísért utóéírása lesz, amely a Sasok által rendezett ideai „nagyutató” eleveit majd meg a közönség előtt. Bemutatásra kerül még egy turista tábor szalkalommal szerepelnek először Nagyváradon a „Sasok” szalantai szájharmonikásai. Műsor után tánc következik. — Jegyek elővételben Mocsáry János írógépésnél, Gyenge István ékszerésnél, valamint a rendezőknel kaphatók. A műsor pontosan fél 10 órakor kezdődik.

Allást keres

szavanként 1 lei

Középkorú urinó
házzvezetőnek menne vidékre is. Nagyvárad, Str. Vasile Conta 22-a.

Ügyvédjelölt
gyakorlattal, több nyelven beszél, gépir, azonnalra állást keres, vidéken is. Megkereséseket „28” jellegére a kiadóba.

Különféle

szavanként 3 lei

Iskolás gyermeket
teljes ellátásra felvevők. Nagyvárad, Str. Porombului 11.

Borait
literenként ismét méri, Nagyvárad, Dimitrie Cantemir 29. sz. a Kazian szőlőbirtokos.

Elveszett
vasárnap délután a Körösparton, a harmadik gátnál barna női ridikül. Megtaláló kéretik adja le jutalom ellenében a „Magyar Lapok” kiadóhatalába

Allást nyee
szavanként 2 lei

Lapelárusítók
utcai árúsításra. MAGAS SZÁZALEKKAL, azonnal felvételnek. Jelentkezések a kiadóban

Németül
beszélő gyermek lányt keresek. Nagyvárad, Str. Pasteur 13.

Házmasternek
gyermektelen házaspárt keresünk. Értekezhetni Nagyvárad, Pável püspök-utca 24. szám.

Ügyes mindeneslány
azonnal felvételik. — Nagyvárad, Str. Pasteur 45. szám.

LEGUJABB

Vaida Sándor volt miniszterelnök nagy-jelentőségű tárgyalásokat folytat a fővárosban

A Ghibu-féle követelések a katolikus intézmények ellen

Bucuresti. Saját tud. Vajda Sándor királyi tanácsos a napokban hosszabb megbeszéléseket folytatott a volt politikai pártok vezetőivel. A tanácskozások alkalmával behatóan tárgyalta Dinu Bratianuval is, majd Sinaia utazott, ahol kihallgatáson jelentkezik II. Károly királynál s részletesen beszámol a megbeszélések eredményéről. Fővárosi körökben a volt politikai vezetőkkel folytatott tárgyalásoknak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Bucuresti. Saját tud. A Semmitűszék most foglalkozott a Ghibu tanár által indítványozott telekkönyvi átírásokkal, amelyek a Premontrei és Piarista rend, valamint a Katolikus Státus ingatlanait érintik. A két szerzetes rendet, valamint a Katolikus Státust a tárgyaláson dr Gyárfás Elemér képviselte. A Semmitűszék mindhárom ügyben 1939 február 19-re halasztotta az ítélelhozatalt.

Csehszlovákia cseh vidékein is felosztatják a kommunista pártot

Benes lemondása lesújtóan hatott Moszkvában

Varsóból jelentik: Az Express Poranny jelentése szerint cseh jólétesült körökben azt állítják, hogy a csehszlovákiai kommunista-pártot előreláthatólag a cseh vidékeken is felosztatják.

Moszkvából jelentik: Benes lemondása a Kremlben lesújtó hatást gyakorolt. Szovjet

kormánykörök Benes távozásában Litvinov külpolitikájának újabb vereségét látják. Moszkvában Benesét éppen úgy, mint Titulescut, a szovjet-unió kipróbált és mindenre kész barátjának tartották. A Journal szerint a kommunista párt irodájának a tagjait a napokban rendkívüli tanácskozásra hívják össze az új nemzetközi helyzet megvitatása végett.

A cseh nemzeti bank elnöke Londonban tárgyal az ígért külföldi kölcsönről

Angol hangulatok a csehek megsegítése ellen

Londonból jelentik: Dr Pospischill, a cseh nemzeti bank vezetőjének vezetése alatt cseh pénzügyi bizottság érkezett Londonba, hogy a Csehországnak nyújtandó angol hitelről tárgyaljon. A „Sunday Dispatch” szerint Prága meg az ígért 10 millió font kölcsönt sem kapta meg és az angol bank a kifizetés előtt tudni akarja: kölcsön-e ez az összeg és ha igen, mi a biztosítéka? Csehszlovákia kapja-e közvetlenül a kölcsönt, vagy Anglia útján? Ha az összeg ajándék, kiknek a zsebéből fizetik.

Ugy tudják, hogy a csehek ezenfelül még 30 millió kölcsönt keresnek. A „New Chronicle” szerint Csehszlovákia legsúlyosabb problémája az, hogy az ország váratlanul gyors összezsugorodása következtében Prága, mint Bécs 1918-ban, túlságosan fejlett a kicsi országhoz képest. A kormány le akarja nyírni a túlméretezett fővárost és a felesleges lakosságot vidékre telepíti le.

Londonból jelentik: Sir Sidney Prentice tengernagy, a „Daily Telegraph” hasábjain nyílt levelet közöl. Ebben azt a reményét fejezi ki, hogy a csehek iránti érzélgős szellem nem fogja Angliát arra bírni, hogy szavatolja a fennmaradó cseh államot, Anglia számára fizikailag lehetetlen volna hadsereget küldeni Csehország megsegítésére, a tengeri, vagy légi hadművelet pedig nem menthethé meg az országot a teljes pusztulástól. Óvakodni kell olyan kötelezettségvállalástól, amely Angliát háborúba keverné Közép-európában, ahol tengeri hadereje alárendelt szerepet játszana és ahol nem forog kockán Anglia létérdeke.

A NÉMETEK FÜLSZABADÍTOTTÁK DÉL-MORVAORSZÁGI TERÜLETÜKET — CSEH-NÉMET GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

Nikolsburgból jelentik: Vasárnap délután a német csapatok megszállták a nikolsburgi övezetet is és ezzel Délmorvaország déli része felszabadul. Megszállták az ugynevezett C. területsáv első szakaszában fekvő morva és sziléziai területeket is.

Hitler német birodalmi vezér és kancellár Henlein SS. csoportvezetőjé nevezte ki. Henlein feloszlatta a szudéta-német szabadcsapatot.

Prágából jelentik: A német birodalom és a cseh gazdasági miniszterium között közvetlen

tárgyalások kezdődtek. A prágai hadügyminiszterium a legszigorúbb takarékosági rendeletet adta ki. Valamennyi hadosztályhoz a kiadások csökkentése céljából takarékosági kormánybiztost neveztek ki.

Berlinből jelentik a Havas-ügynökség: Az illetékes német gazdasági körökben idelőttieknek mondják azokat a híreket, amelyek arról szóla-

Az olaszok két önkéntes hadosztálya hazatért Sevillából

Franco tábornok hozzájárult elszállításukhoz. — Az angol-olasz egyezmény végrehajtása

Bayonneból jelentik: Hírszerint két olasz önkéntes-hadosztály hétfőn Sevillából útra kel hazafelé. Mintegy 17-18 ezer önkéntesről van szó. Felelős római körök kijelentik, hogy a nagyszámú olasz gyalogos önkéntes hazaszállítását Franco tábornok Olaszországgal egyetértésben már a müncheni értekezlet előtt elhatározta. A nagyszámú olasz önkéntes egyoldalú hazaszállítására nincs összefüggésben a nemzetközi és földközi tengeri politikai körülményekkel. Mindamellett úgy mondják felelős olasz körökben, hogy ez alkalmat nyújthat Nagybritanniának az április 16-iki egyezmény végrehajtására.

Londonból jelentik: A „New Chronicle” valószínűnek tartja, hogy az angol parlament még korácsony előtt ratifikálja az angol-olasz barátság egyezményt.

ERŐSÖDIK AZ OLASZ-JUGOSZLAV EGYÜTTMŰKÖDÉS.

Rómából jelentik: A Fasiszta Nagytanács külpolitikai üléséről kiadott közleménnyel kapcsolatban Gayda a Voce d'Itáliában vezérel-

nek, hogy a birodalom és Csehszlovákia között vámszövetség készül. Az említett körökben azt mondják, hogy előbb minden gazdasági és pénzügyi kérdést rendezni kell, mely a szudéta-területek átadásából származott. Ezek a kérdések nagyon égetőek, s a müncheni egyezmény által létesített nemzetközi bizottság külön albizottság foglalkozik velük.

A LENGYEL-CSEH HATÁRTERÜLETEKEN NEM LESZ NÉPSZAVAZÁS.

Varsóból jelentik: Oderberg megszállása után a lengyel csapatok Teschen kerület határára állapodtak meg. A lengyel-cseh határt véglegesen a két kormány közötti közvetlen tárgyalások útján jelölik ki népszavazás nélkül.

A lengyel lapok továbbra is követelik a lengyel-magyar közös határt és megállapítják, hogy a cseheknek semmi joguk nincs a ruszin földhöz, mely történelmileg és gazdaságilag Magyarországhoz tartozik.

Itt adjuk, hogy a pozsonyi lengyel konzulátust főkonzulátussá emelték.

180 millió frank értékű angol font bankjegyet hamisítottak Párizsban

Párizsból jelentik: A rendőrség hatalmas aranyu bankjegyhamisítás ügyében nyomoz. Egy titkos bünszövetkezet, melynek központját még nem sikerült felfedezni, hamis húszfontos bankjegyeket hozott forgalomba Párizsban. A hamis bankjegyekből eddig 50 ezer darabot helyeztek el, ami 180 millió franknak felel meg.

Az egyiptomi ösnemzeti párt harca a rendőrséggel

Az összeütközésben a volt miniszterelnök is megsebesült

Kairóból jelentik: Vasárnap délután súlyos összezapás volt a Wafd-párt hívei és a rendőrség között. Az összezapás során Nahas pasa, volt miniszterelnök is megsebesült. Rajta kívül megsebesült Makran bég, a mozgalom egyik vezetője, Russel pasa, rendőrfőnök és még mintegy százán. Nahas pasa és Makran bég Alexandriából jött vissza Kairóba, ahol a pályaudvaron mintegy ötezer főnyi párthive fogadta és tüntetőmenetben, zárt sorokban akarta végig kísérni a városon. A rendőrség a tüntető menetet meg akarta akadályozni és ebből keletkezett az összeütközés. A Wafd-párt vezetőinek sérülése súlyos. A rendőrség több embert letartóztatott.

ket ír. Ebben megállapítja, hogy a berlin-római tengely politikája egyre inkább Tokió irányába terjeszkedik ki. Elismeréssel emlékezik meg a cikk Chamberlain békepolitikájáról, majd megállapítja, hogy Olaszország együttműködési politikája Jugoszláviával szemben fokozódni fog, mert Jugoszláviának a Balkánon nagy egyensúlyozó szerepe van. Magyarország és Lengyelország nemzeti jogainak elismerése érdekében — úgy mond — Olaszország magához ragadta a kezdeményezést.

Gayda szerint a jövő év elején fontos külpolitikai események várhatók.

JUGOSZLÁVIÁBAN VISSZAVONTÁK A GYÜLÉSTILALMAT.

Belgrádból jelentik: A szeptember 24-ikén kiadott politikai gyűléstilalmi rendeletet a változott külpolitikai helyzetbe való tekintettel fel függesztették.

Készít a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regina Carol II. No. 5